

GEMEENTEN MOETEN JEUGDHULP VERBINDEN MET ONDERWIJS

25 sep 2014 Reageer

Vanaf 2015 zijn er nog twee geldstromen voor de hulp en ondersteuning aan jeugdigen: via de gemeenten (jeugdhulp) en via het (passend) onderwijs. Landelijk begint de samenwerking tussen deze twee op gang te komen. De ondersteuningsplannen van het onderwijs en de beleidsplannen jeugd van de gemeenten lopen bijna overal met elkaar in de pas. En ook bestaat er nauwelijks verschil tussen de uitgangspunten, zoals hulp en ondersteuning nabij, integraal beoordelen, investeren in wat jeugdigen kunnen en minder verwijzingen naar speciale voorzieningen. De volgende stap is nu om de invulling van deze samenwerking concreet handen en voeten te geven. Als gemeenten echt meer willen investeren in de basisstructuur aan de voorkant, dan moeten ze die investeringen durven doen in de basisvoorzieningen, en met name in het onderwijs. Want daar zitten (bijna) alle jeugdigen.

Pilots Jeugdzorg gekoppeld aan onderwijs in regio Lekstroom

In het kader van pilots jeugdzorg hebben de gemeenten in de regio Lekstroom in 2013 gekozen om te experimenteren met en investeren in jeugdzorg in het onderwijs. Een kernteam, dat bestaat uit jeugdzorgwerkers, schoolmaatschappelijk werkers van het CJG en de zorgcoördinator van de school kan voortdurend en direct eventuele buitenschoolse problemen bij leerlingen (en ouders) oppakken. Dit gebeurt vanuit het principe: niet *namens* maar *met* leerling en ouders werken. Waar nodig betreft het kernteam daarbij andere professionals (zoals leerplicht, jeugdgezondheidszorg, JGGZ). En als er meer partijen bij een casus betrokken zijn maken zij afspraken over de regievoering. Bij buitenschoolse zorg ligt de regie meestal bij de schoolmaatschappelijk werker, wat een verlichting betekent voor het onderwijs.

Een jaar later

Na een jaar experimenteren zijn de betrokken uitvoerders, scholen en gemeenten erg tevreden. Ouders ervaren de directe ondersteuning als veiliger en laagdrempeliger. Scholen zijn blij dat zaken veel sneller en minder bureaucratisch worden opgepakt.

Voorjaar 2014 hebben de betrokken gemeenten besloten de pilot uit te breiden. Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de regio krijgen een plek in de toekomstige basisstructuur rondom jeugdigen. De komende tijd gaan de gemeenten verbindingen leggen met de lokale sociale-, jeugd- en wijkteams. Sommige gemeenten zien de mensen op de school als de vooruitgeschoven medewerkers van het lokale team. Een aandachtspunt daarbij is wel dat leerlingen van een middelbare school lang niet allemaal uit dezelfde gemeente komen. Het onderwijs hoopt dat ze niet te veel last krijgt van verschillen in inrichting van gemeentelijk jeugd beleid.

Preventie

Onderwijs gerelateerde problematiek is een kwestie voor de school en het samenwerkingsverband. Maar daarnaast is meestal ook sprake van problemen op andere leefgebieden, of in de thuissituatie. Bovendien investeren scholen vaak nog in allerlei preventieve activiteiten, zoals faalangstraining en sociale vaardigheidstraining. Over preventie op het gebied van verslaving en sociale media willen scholen graag het gesprek aangaan met gemeenten.

Koppeling jeugdhulp en onderwijs loont

De experimenten op scholen in het voortgezet onderwijs hebben inmiddels veelbelovende resultaten opgeleverd:

- Kortere en snellere zorgroutes
- De school is betrokken bij de ondersteuningstrajecten met Jeugdzorg, waardoor de terugkoppeling niet langer mis kan gaan
- Geen dubbele intakes
- Ouders worden meer en eerder betrokken
- Ouders werken sneller mee aan trajecten
- 1^e- en 2^e-lijns professionals leren van elkaar on the job
- 80% minder zorgmeldingen vanuit betreffende scholen
- Uitgevoerde indicatievrije trajecten zijn veelal korter dan voorheen de geïndiceerde trajecten
- Minder verwijzingen naar zwaardere vormen van jeugdzorg vanuit de schoolse structuur, hoewel er natuurlijk nog andere toegangen bestaan naar gespecialiseerde jeugdzorg – met name naar JGGZ
- Zorgstructuur van de school is in een aantal gevallen verbeterd door de pilot

Afname gespecialiseerde jeugdhulp

Deze pilots zijn bedoeld om de meer gespecialiseerde jeugdhulp naar voren te halen. De toeloop naar gespecialiseerde jeugdzorg zou nog verder kunnen afnemen door bij die aanpak op scholen ook de JGGZ te betrekken, waarvoor verwijzingen nu nog veelal via de huisarts verlopen. Het zou mooi zijn om daadwerkelijk te weten of er door deze aanpak minder verwijzingen komen naar de zwaardere, gespecialiseerde zorgtrajecten. Hiervoor moeten gemeenten gegevens krijgen over zorggebruik per school, zoals het CBS dat per gemeente en per wijk gaat aanleveren.

Toekomst van de samenwerking onderwijs en jeugdhulp

In de regio Lekstroom heeft 17% van de ruim 10.000 leerlingen binnen het samenwerkingsverband een indicatie, zoals rugzak, verwijzing praktijkonderwijs, leerwegondersteunend onderwijs of speciaal onderwijs. De gemeenten gaan er grofweg vanuit dat zo'n 15% van hun opgroeiende jeugdigen op een of andere manier ondersteuning nodig heeft. Deze beide groepen overlappen elkaar voor een groot deel, waardoor de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg erg logisch lijkt. Maar dan moeten gemeenten wel durven te investeren in het onderwijs. Dus niet alleen investeren in een basisstructuur met jeugdhulpwerkers op de scholen, maar ook in gezamenlijke nieuwe onderwijs-zorgarrangementen. Zoals sommige Medisch Kinderdagverblijven, die de kinderen en ouders begeleiden op de scholen (SBO) in plaats van op de MKD's.

Voorbeeld Denemarken

Vaak wordt er ook gekeken naar Denemarken, waar ze enkele jaren geleden een vergelijkbare decentralisatie hebben ingevoerd. Ook daar is zwaar ingezet met jeugdhulp op scholen, waarbij ouders betrokken worden bij trajecten. En ook daar laten de eerste cijfers een afname zien van het aantal uithuisplaatsingen en gebruik van zware zorgtrajecten. In de samenwerking met onderwijs zullen gemeenten vanuit de concrete praktijk moeten ontdekken waar de grens ligt tussen buitenschoolse en onderwijs gerelateerde zorg en ondersteuning en wie wat moet gaan betalen.

Meer weten

Voor meer informatie over dit onderwerp kunt u contact opnemen met Albert Veuger, a.veuger@stade.nl, 06 1093 9299, projectleider pilots jeugdhulp onderwijs regio Lekstroom.

Lees ook het whitepaper **Evaluatie pilots jeugdhulp & voortgezet onderwijs regio Lekstroom schooljaar 2013 – 2014**

Bron: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/kennispartners/radargroep/gemeenten-moeten-jeugdhulp-verbinden-met.9446600.lynkx>.

© Copyright 2014 Kluwer. Alle rechten voorbehouden.